

of implementation of profile training in the educational process of school education of Ukraine are described. The project of a typical curriculum for students in grades 10–11 has been analyzed, which offers a significantly different system of creating a curriculum for the school. Information on the integration of narrow specialized school subjects into one is presented. Among them are: “Man and society”, “Man and world”, “Man and nature”. Perspective ideas on introduction and development of profile education into the education of high school students are analyzed. The structure of the profile high school is outlined. The list of secondary education institutions providing training for vocational students is given.

Key words: differentiation, general education, Law of Ukraine, content of education, profile education, high school, pupils.

УДК 377:159

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.73-1.26>

Капінус О. С.

КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Аналізується актуальна педагогічна проблема підвищення ефективності професійної підготовки фахівців і майбутніх офіцерів Збройних сил України зокрема. В основі побудови та забезпечення ефективного функціонування системи військової освіти України, реалізація завдань якої відбувається у вищих військових навчальних закладах, лежить вітчизняний педагогічний досвід підготовки офіцерських кадрів, досвід професійної підготовки офіцерів провідних країн-членів НАТО з урахуванням тенденцій і напрямів її розвитку, викликів і загроз національній безпеці держави й об'єктивних потреб щодо рівня професійної готовності майбутнього офіцера до самостійного виконання передбачених посадою функціональних обов'язків.

Акцентовано увагу на потребі пошуку шляхів забезпечення належного рівня сформованості професійної суб'єктності майбутнього офіцера як передумови його успішної професійної діяльності. Професійну суб'єктність визначено інтегрованим показником відповідності рівня професійної підготовленості майбутнього офіцера потребам майбутньої військово-професійної діяльності.

Визначено, що нагальна потреба цілеспрямовано формувати й актуалізувати суб'єктні якості майбутнього офіцера з метою оптимальної реалізації інтелектуального, професійного та суб'єктного видів потенціалу як суб'єкта військово-професійної діяльності згідно з очікуваним результатом його професійної підготовки у ВВЗО визначає формування професійної суб'єктності, безпосереднім проявом якої є готовність бути повноправним суб'єктом, сприймати суб'єктність інших військовослужбовців, цілеспрямовано її формувати і транслювати в професійній діяльності.

Проблема формування професійної суб'єктності як основи особистісного та професійного розвитку майбутніх офіцерів, створення умов перетворення особистості курсанта на суб'єкт військово-професійної діяльності, як наслідок, становлення особистості військовим професіоналом є актуальною в сучасній педагогіці й потребує пошуку шляхів її вирішення.

Оптимальним варіантом розв'язання обумовленої проблеми визначено розроблення Концепції формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів Збройних сил України, що сприятиме розумінню, трактуванню, виявленню та реалізації ідей її побудови й забезпеченню функціонування.

Ключові слова: курсант, майбутній офіцер, суб'єкт, концепція, освітній процес, вищий військовий навчальний заклад.

В умовах протидії збройній агресії сучасні Збройні сили України (далі – ЗСУ) потребують офіцерів, що здатні ефективно й успішно керувати військовими колективами, ухвалювати виважені рішення та нести свідому відповідальність за них. Крім того, сучасний офіцер має вміти швидко адаптуватися до різних умов військово-професійної діяльності, змінювати її та удосконалювати на основі самостійно набутих знань, знаходити шляхи успішного розв'язання військово-професійних завдань у будь-яких нестандартних ситуаціях.

Очікуваним результатом професійної підготовки майбутнього офіцера у вищих військових закладах освіти (далі – ВВЗО) є створення умов реалізації інтелектуального, професійного та суб'єктного видів потенціалу курсанта як суб'єкта військово-професійної діяльності, формування його професійної суб'єктності, безпосереднім проявом якої є готовність бути повноправним суб'єктом, сприймати суб'єктність інших військовослужбовців, цілеспрямовано її формувати і транслювати в діяльності.

Мета статті – аналіз шляхів підвищення ефективності формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера під час навчання у ВВЗО та розроблення Концепції формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів Збройних сил України, оскільки означене актуальне питання ще не має достатнього теоретичного, методологічного та методичного обґрунтування в педагогічній науці.

Система військової освіти забезпечує підготовку та комплектування ЗСУ офіцерськими кадрами як фахівців “з високим рівнем професіоналізму, компетентності, інтелектуального розвитку, загальної та військово-професійної культури” [3], якість підготовки яких визначає обороноздатність держави, її спроможність до захисту національних інтересів. Інтегральним показником підготовленості випускника ВВЗО до самостійного виконання службово-бойових завдань є сформованість професійної суб'єктності майбутнього офіцера.

Ми розділяємо погляди О. Матвієнко, яка вказує, що суб'єктність студента – це мета університетської освіти [2, с. 387], що повною мірою, на нашу думку, притаманне підготовці майбутнього офіцера у ВВЗО.

Серед напрацювань науковців щодо професійної підготовки майбутніх офіцерів, формування їхньої професійної суб'єктності насамперед заслуговують на увагу напрацювання українських педагогів і психологів (Ш. Амонашвілі, Ю. Бабанський, О. Барабаншиков, І. Бех, Г. Васянович, С. Гончаренко, М. Данилов, К. Дурай-Новакова, М. Д'яченко, А. Дьомін, Л. Занков, І. Зязюн, Л. Кандибович, Л. Карамушка, Н. Коломінський, Г. Костюк, В. Кремень, І. Лернер, В. Лутай, О. Молл, В. Моляко, М. Нещадим, Н. Ничкало, А. Петровський, О. Романовський, О. Савченко, С. Сисоєва, О. Сухомлинська, В. Ягупов, М. Ярмаченко) та зарубіжних учених (К. Арджіріс, Г. Емерсон, Ч. Бернард, М. Вебер, П. Друкер, Д. Макгрегор, А. Маслоу, Е. Мейо, Ф. Тейлор, А. Файоль, М. Фоллет та ін.).

Професійна суб'єктність офіцера через поєднання різнопланових функцій, які на нього покладаються, виключає можливість некритичного й багаторазового повторення стереотипних шаблонів управлінського мислення та ухвалених рішень, є провідним фактором успішної реалізації ним функцій військово-професійної діяльності. Як зазначає А. Деркач, “несформованість суб'єктних феноменів не просто знижує ефективність професійної діяльності, а гальмує або взагалі зупиняє особистісно професійне розвиток. У зв'язку з цим пріоритетним завданням ... стає формування суб'єктних феноменів як внутрішніх, психолого-акмеологічних механізмів, що забезпечують ефективність особистісно професійного розвитку і становлення професіоналізму, а також забезпечення продуктивності самовизначення й самореалізації як форм суб'єктного самоздійснення в процесі становлення професіоналізму” [1, с. 10].

Вирішення питання формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів зумовлено такими потребами:

- реалізацією суб'єктної парадигми професійного навчання майбутніх офіцерів у ВВЗО;
- реалізацією майбутніми офіцерами інтегральної функції – формування суб'єктності підлеглих військовослужбовців, основним показником якої є військово-професійна суб'єктність як основна мета й водночас визначальний принцип організації військово-професійної діяльності;
- реалізація майбутніми офіцерами важливої функції – забезпечення ефективного управління підпорядкованими військовослужбовцями в повсякденній діяльності й під час виконання службово-бойових завдань, набуття здатності усвідомленого ухвалення виважених рішень і відповідальності за їх реалізацію.

На наше переконання, оптимальним варіантом розв'язання обумовленої проблеми є розроблення Концепції формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів ЗСУ, що сприятиме розумінню, трактуванню, виявленню та реалізації ідей її побудови й забезпеченню функціонування.

Загальною метою Концепції є визначення й обґрунтування методологічних, теоретичних і методичних основ цілеспрямованого формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів ЗСУ під час навчання у ВВЗО як інтегрального критерію оцінювання сформованості їхньої професійної компетентності. Відповідно до мети, загальними завданнями Концепції, на наше переконання, є визначення методологічних підходів до цілеспрямованого формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів ЗСУ; обґрунтування теоретичних основ її формування; розроблення методичних основ її формування; здійснення методологічного обґрунтування експериментального її формування у ВВЗО та розроблення діагностичного інструментарію визначення рівня сформованості професійної суб'єктності майбутніх офіцерів.

Цілями формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів ЗСУ ми визначаємо сформованість професійної суб'єктності як інтегральної професійно важливої якості, яка заснована на позитивному ставленні до самого себе як до офіцера, управлінця, військового професіонала, до військово-професійної дійсності, до колег-офіцерів і до підпорядкованого особового складу як до суб'єктів військово-професійної діяльності. Результатом сформованості професійної суб'єктності в майбутнього офіцера ЗСУ є його суб'єктне ставлення до військово-професійної діяльності, що вимагає адекватного розуміння необхідності, можливості й конкретних заходів свого суб'єктного вкладу в зміну якісних і кількісних параметрів професійного середовища, здатність і готовність до ініціювання та свідомого регулювання своєї службової активності відповідно до зовнішніх і внутрішніх критеріїв оцінювання доцільності й ефективності військово-професійної діяльності як офіцера.

Концепція формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів Збройних сил України структурно складається з чотирьох взаємозалежних концептів: методологічного, методичного, теоретичного та практичного.

Методологічний концепт Концепції становлять методологічні положення, які визначають професійну суб'єктність майбутніх офіцерів ЗСУ й обумовлюють вибір методологічних підходів до її формування, а саме:

- професійна суб'єктність майбутнього офіцера безпосередньо обумовлена специфікою професії офіцера й особливостями військово-професійної діяльності, цінностями, мотивами, діями та діяльністю загалом, які визначають суб'єктну позицію майбутнього офіцера й військово-професійну спрямованість як професіонала, що реалізує суспільну потребу та виконує винятково важливе завдання захисту територіальної цілісності й недоторканності Батьківщини;
- професійна суб'єктність майбутнього офіцера є інтегральним показником професійної підготовленості й готовності до військово-професійної діяльності в частинах і підрозділах ЗСУ, що визначає суб'єктний

досвід майбутнього офіцера як управлінця та військового професіонала окремого виду військово-професійної діяльності;

– професійна суб'єктність майбутнього офіцера розвивається й удосконалюється під впливом суб'єктного досвіду військово-професійної діяльності під час виконання службово-бойових завдань.

Методологічними основами Концепції формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів у ВВЗО є інтеграція суб'єктно-діяльнісного із системним, компетентнісним і контекстним методологічними підходами до її формування, провідні ідеї яких сприяють доповненню та конкретизації сутності поняття “професійна суб'єктність майбутнього офіцера”, а методологічна єдність передбачених підходів сприяє забезпеченню системного, ціннісного та контекстного характеру формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів.

Використання суб'єктно-діяльнісного підходу обумовлюється його потенціалом до налагодженням ефективною взаємодії між усіма суб'єктами освітньої діяльності ВВЗО (науково-педагогічними працівниками, адміністративно-командним складом і курсантами як його суб'єктами), формуванням культури суб'єкт-суб'єктної взаємодії між ними та спрямованістю освітньої діяльності на формування суб'єктних якостей майбутніх офіцерів як основи формування їхньої професійної суб'єктності.

Застосування системного підходу вирішує питання побудови елементів структурно-функціональної моделі його професійної підготовки, здійснення ґрунтовного аналізу змісту освітньої діяльності ВВЗО та взаємозв'язків у системі, закономірностей і принципів її функціонування, зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають, створює передумови до об'єктивного обґрунтування комплексу організаційно-педагогічних умов формування професійної суб'єктності в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів та етапів її реалізації. Крім того, системний підхід дає змогу виокремити системні властивості процесу формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів: мету, функції та завдання системи, її складники, конкретизувати структуру й оптимізувати зв'язки як між її складниками, так з іншими системами, забезпечує можливість інтеграції різних педагогічних технологій і суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

Використання компетентнісного підходу створює дієві передумови вирішення проблеми пошуку оптимального співвідношення між потребою передачі знань викладачем, формуванням професійних умінь і розкриттям особистого потенціалу курсанта в ухваленні нешаблонного, нетипового варіанта вирішення проблемної ситуації. Поєднуючи в собі опанування курсантом оптимально доцільного обсягу інформації та забезпечуючи можливість стимулювання пізнавальної активності через вибір варіантів розв'язання ситуаційних завдань і проблемних ситуацій службової діяльності офіцера, використання компетентнісного підходу сприяє розвитку самостійності, відповідальності й варіативності у вирішенні особистісних і професійних завдань.

Контекстний підхід забезпечує трансформацію освітньої діяльності у професійну сферу, сприяє розвитку професійного мислення курсанта через визначення конкретної професійно-орієнтованої мети навчання, оперативне реагування на реальні потреби військово-професійної діяльності офіцера через унесення змін і корегування змісту програм навчальних дисципліни з урахуванням вимог професії. Під час навчальних занять на основі діалогічного спілкування як основи суб'єкт-суб'єктної взаємодії через моделювання майбутньої професійної діяльності й постійного зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником і курсантом забезпечується формування його готовності до ухвалення виваженого управлінського рішення, активності й ініціативи в пошуку варіантів розв'язання нетипових ситуацій професійного спрямування.

Інтеграція провідних ідей суб'єктно-діяльнісного методологічного підходу в поєднанні із системним, компетентнісним і контекстним з урахуванням методологічних принципів активності, системності, суб'єктності, єдності свідомості та діяльності дає змогу провідним інтегральним принципом визначити визнання майбутнього офіцера як повноправного учасника освітньої діяльності ВВЗО, обумовлює створення сприятливих для цього організаційних і педагогічних умов у ВВЗО, є основою комплексної методики формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера.

Методичний концепт Концепції забезпечується застосуванням традиційних методів професійної підготовки офіцерів у ВВЗО та впровадженням інноваційних методик (суб'єктно-діяльнісних і тренінгових), відповідних їм технологій і засобів суб'єктно-діяльнісного, системного, компетентнісного та контекстного навчання, виховання майбутніх офіцерів, розвитку їхньої професійної суб'єктності. З методичних позицій формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів відбувається в єдності таких її компонентів: інтеграції методологічного, методичного й теоретичного складників професійної підготовки майбутніх офіцерів; результативності професійної підготовки на основі використання інтеграції оптимальних методологічних підходів у їх методологічній єдності; суб'єктної спрямованості професійної підготовки як результату узгодження цілей, принципів, змісту, методів, методик, технологій, форм і засобів формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів у ВВЗО. Методичну основу формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів становить комплексна методика, побудована на основі чітко окреслених мети, цілей і принципів, інтеграції традиційних та інноваційних методів, форм, прийомів і засобів навчання, спрямованих на формування їхньої професійної суб'єктності.

Теоретичний концепт Концепції відображає її поняттєво-категорійний апарат і розкриває комплексну методику формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів. Його основну становить комплексна

методика як цілеспрямовано організована послідовність етапів її формування в такій послідовності: актуалізація суб'єктного потенціалу курсанта, стимулювання його суб'єктної активності, створення умов набуття суб'єктного досвіду військово-професійної діяльності, формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів.

Професійна суб'єктність майбутнього офіцера ЗСУ – інтегративна професійно важлива якість, яка ґрунтується на позитивному самопізнанні, рефлексії, саморефлексії й визнання в себе діяльних, активно перетворювальних цілеспрямованих можливостей для самоактуалізації в професійній сфері, визначає його здатності до самодетермінації та саморегулювання професійної активності у військових підрозділах відповідно до зовнішніх (згідно з вимогами формалізованих документів) і внутрішніх критеріїв ефективності й доцільності в ситуаціях, які передбачають, з одного боку, певну свободу вибору дій, а з іншого – відповідальність за результати своєї діяльності як суб'єкта військового управління.

Практичний концепт Концепції забезпечує набуття суб'єктного досвіду майбутніми офіцерами в процесі виконання обов'язків військової служби під час навчання у ВВЗО, суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учасниками освітнього процесу та вирішення квазіпрофесійних завдань.

Формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера відбувається за такими етапами:

1) усвідомлений, мотивований вибір професії офіцера на основі своїх індивідуально-психологічних особливостей і схильностей;

2) навчання на молодших (1–2) курсах у ВВЗО. Під час цього етапу відбувається набуття військово-професійних знань, умінь і навиків, формування цінностей військово-професійної діяльності та професійно важливих якостей, професійної спрямованості. На основі саморефлексії та самооцінювання відбувається оволодіння майбутніми офіцерами культурою військово-професійної діяльності та становлення її суб'єктом, усвідомлення своїх професійних перспектив як офіцера та свідоме їх прийняття;

3) навчання на 3–4 курсах у ВВЗО. Під час обумовленого етапу відбувається оволодіння курсантами теоретичними основами професійної суб'єктності професії офіцера й формуються її практичні аспекти (знання про майбутню професійну діяльність офіцера та притаманні їй професійно важливі якості, напрями, методи, форми й засоби формування своєї професійної суб'єктності). Крім того, відбувається остаточне професійне самовизначення курсантів як майбутніх офіцерів, самосприйняття себе як повноцінних суб'єктів освітньої та квазіпрофесійної діяльності, отриманий суб'єктний досвід забезпечує становлення їхньої суб'єктної позиції;

4) навчання на випускному курсі ВВЗО. Відбувається опанування специфічними особливостями професії офіцера ЗСУ, професійне самовизначення, поступове набуття досвіду військово-професійної діяльності офіцера, розвиток професійно важливих та індивідуально-психологічних якостей. У результаті суб'єкт-суб'єктної взаємодії з іншими суб'єктами освітньої діяльності ВВЗО подальший розвиток отримує їхня суб'єктна позиція, з отриманням досвіду вирішення військово-професійних завдань, саморегуляції та саморефлексії відбувається формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера;

5) самостійна професійна діяльність як офіцера в частинах і підрозділах ЗСУ, формується професійний досвід, професійно важливі якості й особиста суб'єктна позиція офіцера, інтегральною формою вираження якої є його професійна суб'єктність;

6) опанування основами професійної майстерності та прагнення до переосмислення свого професійного досвіду, наявність досить високого рівня професійного розвитку особистості дає змогу реалізувати нормативну функцію офіцера, що забезпечує подальший розвиток його професійної суб'єктності.

Реалізація зазначених етапів визначається налагодженням ефективної взаємодії між усіма суб'єктами освітньої діяльності ВВЗО, формуванням культури суб'єкт-суб'єктної взаємодії між ними та спрямованістю освітньої діяльності на формування суб'єктних якостей майбутніх офіцерів як основи формування їхньої професійної суб'єктності.

Визначаючи формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера ЗСУ як цілеспрямований системний процес особистісного та професійного розвитку курсанта під час навчання у ВВЗО, унаслідок якого через актуалізацію суб'єктного потенціалу, стимулювання суб'єктної активності, створення умов набуття суб'єктного досвіду військово-професійної діяльності відбувається формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера, сформована професійна суб'єктність майбутнього офіцера є вищою формою регуляції його військово-професійної діяльності й важливою передумовою особистісно-професійної самоактуалізації, що забезпечує узгодженість особистих потреб, здібностей, очікувань відповідно до умов і вимог військово-професійної діяльності у військових частинах, гармонічно поєднується з позитивною Я-концепцією офіцера, професійною зрілістю, відповідальним ставленням до військово-професійної діяльності та її результатів, адекватною самооцінкою, саморефлексією та активністю в самореалізації в професії офіцера.

Висновки. Узагальнюючи, можемо констатувати, що розроблена Концепція формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів є комплексною, цілісною та динамічною системою, методологічною основою якої є інтеграція провідних ідей суб'єктно-діяльнісного підходу в поєднанні із системним, компетентнісним і контекстним з урахуванням принципів формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів, має відповідну їй меті й завданням структуру і зміст. Подальші перспективи дослідження полягають у розробленні методики формування та розвитку професійної суб'єктності майбутніх офіцерів під час навчання у ВВЗО.

Використана література:

1. Деркач А. А. Профессиональная субъектность как психолого-акмеологический феномен. *Акмеология : научно-практический журнал*. 2015. № 2 (54). С. 8–22.
2. Матвієнко О. В. Суб'єктність студента як мета університетської освіти. *Вища освіта України*. 2008. Дод. 3. Том II (9). С. 387–393.
3. Телелим В. М., Тимошенко Р. І., Приходько Ю. І. Військова освіта в системі безпеки та оборони держави. *Наука і оборона*. 2013. № 4. С. 21–28.

References:

1. Derkach, A.A. (2015). Professionalnaya sub'ektnost kak psihologo-akmeologicheskiy fenomen [Professional subjectivity as a psychological-acmeological phenomenon]. *Akmeologiya: nauchno-prakticheskiy zhurnal – Acmeology: scientific and practical journal*, 2 (54), 8–22 [in Russian].
2. Matviienko, O.V. (2008). Subiektnist studenta yak meta universytetskoi osvity [Student subjectivity as a goal of university education]. *Vyshcha osvita Ukrainy – Higher education in Ukraine*, 9, 387-393 [in Ukrainian].
3. Telelym, V.M. & Tymoshenko, R.I. & Prykhodko, Yu.I. (2013). Viiskova osvita v systemi bezpeky ta oborony derzhavy [Military education in the security and defense system of the state]. *Nauka i oborona – Science and defense*, 4, 21–28 [in Ukrainian].

Kapinus O. S. The concept of formation of professional subjectivity of future officers of the Armed Forces of Ukraine

The article analyzes a topical pedagogical problem of increase of efficiency of professional training of future officers of the Armed forces of Ukraine in particular. In constructing and ensuring the effective functioning of the military education system of Ukraine, which occurs in IT, is a domestic educational experience of officer training, use of experience of professional training of officers of the leading countries-members of NATO, taking into account the trends and directions of its development, challenges and threats to the national security of the state and of objective needs to the level of professional readiness of the future officers to perform prescribed job duties.

Attention is accented on the necessity of finding ways to ensure an appropriate level of formation of professional subjectivity of future officer as a prerequisite for successful professional activity, which is considered an integrated indicator of conformity of level of professional readiness of the future officers to the needs of the future military profession.

It is determined that the urgent need to purposefully create and update the subjective qualities of the future officer with the purpose of optimal realization of intellectual, professional and subjective types of potential as a subject of military-professional activity expected result of professional training at the University determines the formation of the professional subjectivity, the immediate manifestation of which is the willingness to be a full subject, to perceive the subjectivity of the other soldiers, specifically to form and to broadcast their activities.

The problem of formation of professional subjectivity as the Foundation of personal and professional development of future officers, the creation of conditions of transformation of the personality of students on the subject of military-professional activity and, as a consequence, identity formation as a military professional, is very important in modern pedagogy and requires a search for solutions.

The optimal solution to the defined problem identified in the development of the Concept of formation of professional subjectivity of future officers of the Armed forces of Ukraine, which will contribute to the understanding, interpretation, identification and implementation of new ideas of its construction and functioning of.

Key words: student, future officer, subject, koncepcija, educational process, higher military educational institution.

УДК 378.147:111(073)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.73-1.27>

Ковальчук І. С., Гайдай І. О.

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ**

Стаття присвячена дослідженню форм і способів формування професійно-комунікативної компетентності студентів немовних закладів вищої освіти в процесі дистанційного навчання під час карантину. Автори розкривають дефініцію поняття “професійно-комунікативна компетентність студента закладу вищої освіти” як складне інтегративне утворення, що являє собою сукупність професійно-комунікативних знань, умінь і навичок, професійно важливих якостей, забезпечує успішне спілкування в професійній сфері. Крім того, дослідниці підкреслюють провідну роль дистанційного навчання в умовах всеукраїнського карантину, коли інші види навчання є практично неможливими. Визначено переваги й недоліки під час застосування в системі вищої освіти України в умовах всеукраїнського карантину. У статті здійснено спробу проаналізувати використання форм дистанційного навчання на прикладі роботи Державного університету “Житомирська політехніка”. Так, серед засобів дистанційного навчання зазначена робота Освітнього порталу університету, використання електронної пошти викладачів і студентів, мобільних месенджерів (Viber, Telegram, Instagram), проведення вебінарів та онлайн конференцій через використання інтернет-програм (Skype, Zoom, Viber тощо), робота з навчальними онлайн-платформами. Окремо відзначено активізацію роботи закла-